

TEMAT: ANDY WARHOL I POP- ART

CELE LEKCJI

- zapoznanie z nurtem sztuki pop-artem
- uczenie wartościowania obecnych wokół ucznia zjawisk z zakresu sztuki
- kształtowanie kultury plastycznej i technicznej (umiejętność włączania sztuki we własne osobiste życie)
- umożliwienie uczniom przeżycia różnych doświadczeń plastycznych
- uczenie pracy w grupie, bycia liderem
- kształcenie umiejętności prezentacji pomysłów na forum publicznym

Po zakończeniu lekcji uczeń powinien

- znać nurty malarstwa
  - pop – art.
  - op-art.
  - surrealizm
  - socrealizm
  - dadaizm
- wiedzieć o faktach z życia i twórczości Andy Warhola
- rozpoznać prace artysty
  - puszka zupy Campbell's
  - multiplikacje Marilyn Monroe
  - coca-cola
  - autoportrety
  - John Lennon

METODY PRACY

- wykład
- prezentacja multimedialna
- rozmowa nauczająca
- heureka
- projektowanie

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- opracowanie Alfabet Warhola
- reprodukcje prac artysty
- album artystyczny

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

UWAGI DOTYCZĄCE REALIZACJI

- czas 1 godzina lekcyjna

PRZEBIEG LEKCJI

- rozpoznanie czy uczniowie wiedzą kto to Warhol
- wyjaśnienie terminu pop - art
- czytamy Alfabet Warhola

Andy Warhol – amerykański artysta, jeden z głównych przedstawicieli pop-artu, znany przede wszystkim z prostych i seryjnych kompozycji o wysokim kontraście kolorystycznym, do których używał techniki serigrafii. Wikipedia

„Jestem człowiekiem znikąd” – mawiał Andy Warhol. Kim tak naprawdę był? Dziwakiem w srebrnej peruce, przereklamowanym artystą, a może geniuszem, który każdy przedmiot zamieniał w sztukę? Po przeczytaniu tego alfabetu odkryjesz nieco z jego tajemnicy

A – Andrew

To prawdziwe imię artysty. Urodził się w 1928 roku jako Andrew Warhola. Jego rodzice, Andrew Warhola i Julia Justyna Zavacka byli emigrantami z terenów dzisiejszej Słowacji. Zmienili nazwisko na Warhol po przyjeździe do USA.

B – Bogactwo

Życie Warhola było nieustannym pędem ku bogactwu i wielkiej sławie. Zdarzały mu się okresy niezwykle rozrzutności, ale i skąpstwa na granicy sknerstwa. Jeden z jego ostatnich autoportretów został sprzedany za 30 milionów dolarów, a „Ośmiu Elvisów” za 100 milionów dolarów.

C – Cukierki

Ojciec artysty był człowiekiem niezwykle oszczędnym i surowym. Nie pozwalał synom jeść słodczy. Poniekąd dlatego Andy już jako dorosły i sławny człowiek przez długie okresy pracy twórczej żywił się wyłącznie batonikami.

D – Dualizm

Życie Warhola cechował silny podział na to, co prywatne i co publiczne. Do pierwszej, intymnej, ukrytej sfery jego życia należała postać matki. Rzadko przedstawiał ją swoim współpracownikom i znajomym, a jeśli już to robił, prosił, by nie przeklinać w jej obecności. W relacji z matką do końca życia pozostał kilkuletnim chłopcem, strofowanym w kwestii ubioru, wydatków oraz... braku żony.

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

E – Emocje

Andy traktował wszystko bez większych emocji, przedmiotowo. Pudełka proszku Brillo miały dla niego taką samą wartość jak portrety współczesnych mu osób. Zacierał różnice pomiędzy osobami a rzeczami. Chciał być podobny do maszyny, a nie człowieka, dlatego pochlebiała mu opinia zimnego obserwatora, beznamiętnie rejestrującego rzeczywistość.

F – Factory

Nazwa „Factory” szybko przylgnęła do jego srebrnej pracowni w lofcie przy East 47th w Nowym Jorku. Tam wypadało bywać. Było to miejsce mechanicznej produkcji obrazów, filmowania oraz nieustannej balangi. Andy wolał patrzeć na dziejące się orgie, niż bezpośrednio w nich uczestniczyć.

G – Glamour

Już na studiach dostrzeżono talent Warhola, a on sam rozpoczął swoją pierwszą pracę w „Glamour” jako ilustrator. Był fetyszystą butów. Być może dlatego to te ilustracje odznaczały się największą oryginalnością i pozwoliły mu odnosić pierwsze sukcesy.

H – Homoseksualizm

Był gejem w czasach, kiedy w Ameryce homoseksualizm stanowił temat tabu. U początku kariery podawał do prasy, że miewał dziewczyny, w tym rzekomą Taxi, która potrafiła się nie myć przez kilka dni. Nakłaniany publicznie do ujawnienia prawdy odpowiadał wymijająco, że przytulanie i dotykanie budzi w nim uczucie dyskomfortu.

I – Ikona

Artysta wielokrotnie był nazywany ikoną pop-artu. Dążył do tego, by jego styl był unikatowy, poszukiwał wyróżniających go tematów i metod tworzenia sztuki. Pewnego dnia przyjaciele zasugerowali mu, że powinien malować rzeczy, które kocha najbardziej. Wziął tę radę dosłownie i na pierwszą większą wystawę namalował puszki z ulubioną zupą firmy Campbell, którą jadał na obiad przez większość życia.

J – Julia

Matka była osobą szczególnie bliską Andy’emu. W dzieciństwie, jako najmłodszy z trójki rodzeństwa, spędzał całe dnie w jej towarzystwie. Uwielbiała opowiadać, więc snuła długie historie ze swej młodości w wiosce Mikovej. Nigdy nie nauczyła się poprawnie mówić po angielsku. Upierała się, by w domu rozmawiać „po naszymu”, przez co Andy długo się wstydził swojego słowiańskiego akcentu.

K – Kwiaty z puszek

Julia była również uzdolniona artystycznie. W rodzinnej Mikovej malowała ornamentalne wzory na ścianach chałup. Wykonywała bukiety z puszek, które następnie sprzedawała po kilkanaście centów.

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

L – Lekarze

Andy Warhol bał się szpitali i lekarzy. Miało to poniekąd związek z jego ojcem, który zmarł nagle podczas pobytu w szpitalu. Artysta odwlekał, jak mógł, wszelkie wizyty lekarskie. Zmarł w 1987 roku podczas rekonwalescencji po rutynowej operacji usunięcia pęcherzyka żółciowego. Bezpośrednią przyczyną była arytmia serca, która pojawiła się po operacji. Miał zaledwie 59 lat.

Ł – Łysina

Jeszcze podczas pracy w „Glamour” Warhol zaczął poważnie łysieć. Miał kompleksy z tego powodu, więc nie rozstawał się z czapką z nausznikami. Z czasem czapkę zastąpiły peruki, najczęściej siwe, które wyraźnie kontrastowały z jego czerwoną, pokrytą pryszczami twarzą.

M – Marilyn Monroe

Pierwszy portret Marilyn Andy wykonał tuż po jej śmierci. Tym samym jakby przewidział, że jej życie i wizerunek staną się dochodowym towarem rynkowym. Do końca życia zaprzeczał domysłom krytyków, jakoby w słynnym portrecie aktorki zawarł jakąś symbolikę. „Marilyn nie jest dla mnie nikim szczególnym” – mówił.

N – Nowy Jork

Przeprowadzka tutaj była wielkim marzeniem Andy’ego, które spełniło się, kiedy rozpoczął w NY studia artystyczne. Matka dołączyła do niego trzy lata później. Mieszkali we dwójkę przez kilkanaście lat – aż do początku lat 70., kiedy to na rok przed swoją śmiercią Julia powróciła do Pittsburga. Matka i syn, oddzieleni piętrami, spotykali się jedynie na wspólnych śniadaniach, po czym rozchodzili się do swoich obowiązków.

O – Odkrycie

Powtarzalność obrazów była w jakimś sensie odkryciem Warhola. Do produkcji serigrafii używał fotografii wykonanych przez siebie lub przyjaciół. Czasami brał gotowe zdjęcia z gazet, przenosił je na płótno i powielał. Tworzył zgodnie z zasadą: lepiej mieć 30 banknotów jednodolarowych niż jeden, lepiej mieć 30 zup Campbell niż jedną.

P – Płasawica

Andy był chorowitym dzieckiem. Szczególnie utkwiał mu w pamięci okres, kiedy z powodu płasawicy przez dwa miesiące nie mógł się ruszać z domu. Otoczony opieką matki, spędzał dni, przeglądając dostarczane mu przez nią komiksy i kolorowe pisma filmowe. Razem wycinali z nich kolaże i rysowali. To wtedy narodziła się w nim fascynacja gwiazdami srebrnego ekranu.

R – Religia

Rodzice artysty byli bardzo religijnymi greckokatolikami. Czynnie uczestniczyli w życiu religijnym miejscowości, co odbiło się także na synach. Andy, mimo ekscentrycznego życia, pozostał człowiekiem religijnym. W 1980 roku spotkał się z papieżem Janem Pawłem II, co jak wspomina, wytworzyło pomiędzy nimi „intensywną empatię”.

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

S – Sława

Warhol przewidział świat celebrytów, twierdząc, że w przyszłości każdy będzie sławny przez 15 minut. Chodzenie na wszelkiego rodzaju imprezy, koncerty i kolacje traktował jak pracę. Szukał inspiracji i kontaktów. Słynne jest jego stwierdzenie, że poszedłby nawet na otwarcie sedesu.

Ś – Śmierć

Śmierć była jednym z ulubionych tematów Andy'ego. Już na początku lat 60. dostrzegł, że do ludzi najbardziej przemawiają seks i śmierć. Jednocześnie całe życie odczuwał paniczny lęk przed śmiercią. Kiedy zmarła jego matka, nie pojawił się na jej pogrzebie, tłumacząc, że zmienia złe myśli na inny kanał.

T – Truman Capote

Amerykański pisarz Truman Capote był idolem Warhola. Kiedy artysta pracował w redakcji „Glamour”, zwykł stylizować się na swojego idola. Zilustrował jego opowiadania i nieustannie słał do niego liściki, na które pisarz nigdy nie odpowiadał.

U – Ulubione powiedzenie

Ulubionym powiedzeniem Andy'ego było „No i co z tego?”. W ten sposób komentował też wszelkie nieprzychylnie wypowiedzi krytyków i innych malarzy na swój temat.

W – Wyobrażenia

Andy wymyślał sobie życiorysy. Raz twierdził, że pochodzi znikąd, innym razem przyznawał się do pochodzenia z Hawajów lub Rumunii. Rzadko mówił prawdę o dzieciństwie spędzonym w robotniczym Pittsburgu.

Y – You can drink Coke too

Jeden z najsłynniejszych cytatów Warhola dotyczy coca-coli: „Podoba mi się, że w Ameryce najbogatsi konsumenci w zasadzie kupują te same rzeczy, co biedni. Siedzisz przed telewizorem i pijesz coca-colę, i wiesz, że prezydent pije colę. Liz Taylor pije colę, i myślisz sobie, że ty też możesz pić colę”.

Z – Zoya Gallery

To całkowicie prywatna galeria, znajdująca się w Modrze koło Bratysławy. Jej kolekcja obejmuje zbiór dzieł modernizmu słowackiego oraz bogaty zestaw prac Andy'ego Warhola. Dzieła z tej kolekcji do 10 lutego 2013 roku można podziwiać w krakowskim Międzynarodowym Centrum Kultury.

Źródła:

Andy Warhol. Konteksty (praca zbiorowa), Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2012.

Dorota Królikowska, Andy Warhol. Śmierć i katastrofa, „Magazyn studentów historii sztuki KUL”, Lublin 2009.

Victor Bockris, Andy Warhol. Życie i śmierć, Warszawa 2005.

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

- oglądamy prace Andy Warhola
  - puszka zupy Campbell's
  - multiplikacje Marilyn Monroe
  - coca-cola
  - Elvis Presley
- prezentujemy album artystyczny (wykonany przez uczniów klas starszych)
różowe i turkusowe butelki coca-coli na specjalnie skonstruowanej białej półeczce z przegródkami
Uczniowie są proszeni o skomentowanie pracy

ZADANIE DOMOWE

Przygotować na kolejną lekcję:

- tkaniny, tiule, chusty, szale – ważne, aby były w jednym kolorze
- okulary przeciwsłoneczne
- ubrania o kontrastujących kolorach
- peruki (jeśli ktoś ma)

<http://bialczynski.files.wordpress.com/2012/09/john-lennon-andy-warhol.jpg>

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART

<https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcQ3bol7O3dOxZzTWzkniES3vVixr5pF7h8aumuKNl9gxTmTzsTEyA>

<https://encrypted-tbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT-KscXPHgomsmY3fXbyWqJmmkJGRI1c8H9J85r12BMTkQsW2-q>

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART.

<http://evangelicaloutpost.com/archives/2010/09/images/andy-warhol-marilyn3.jpg>

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART.

KARTA PRACY

1. Andy Warhol to artysta:
  - A. amerykański
  - B. angielski
  - C. słowacki
2. Nie wykonał portretu
  - A. Lady Gagi
  - B. Chopina
  - C. Elvisa Presleya
3. Jego rodzice pochodzili z:
  - A. Czech
  - B. Słowacji
  - C. USA
4. Powiedział o celebrytach: „W przyszłości każdy będzie sławny przez....”
  - A. 5 min.
  - B. 15 min.
  - C. 1 godz.
5. Jego twórczość związana jest z nurem
  - A. pop-art.
  - B. op-art.
  - C. surrealizm
  - D. dadaizm
6. Prace
7. Warhola można oglądać
  - A. w krakowskich Sukiennicach
  - B. w Luwrze w Paryżu
  - C. w MOMA w Nowym Jorku

TEMAT: ANDY WARHOL I POP-ART.

KARTA ODPOWIEDZI

1.	A
2.	A, B
3.	B
4.	A
5.	A
6.	C